

Din guide till

Hållbarhetsrapportering 2023

Vad ska ingå?

SCOPE 1-3

EU:s Taxonomi

Nya lagar & riktlinjer

VÄLKOMMEN,

Anledningarna är för många att räkna – vi behöver hitta ett sätt att leva på vår planet utan att framtida generationer får betala priset för våra utsvävanden. Därför har de numera lagstadgade kraven på hållbarhetsredovisning formaliserats. Att synliggöra hur ert hållbarhetsarbete ser ut är en del av ett större projekt där **transparens är A och O**. Hållbarhet är nämligen inte bara en variabel utan ett tankesätt som syns i flera led i en organisations övergripande strategi. Därför är det inte alltid helt enkelt att veta vart ni ska börja och vilka aspekter av ert hållbarhetsarbete som är viktiga att synliggöra.

Därför har vi skapat denna guide.

För hållbarhetsrapporteringen är ett verktyg till för att belysa relevanta datapunkter, ett sätt att följa upp det miljö- och **hållbarhetsarbete som faktiskt pågår**. Detta kräver insyn och ärlighet, en ärlighet som ibland också innebär att man synliggör områden där det finns mer att göra. För en balanserad hållbarhetsredovisning handlar inte enbart om skryt, det handlar om att lyfta fram ens ambition, för det är denna som i slutändan lägger grunden för åtgärder med riktig påverkan.

På andra sidan denna guide kommer du vara fullt påläst om hur du redovisar era vinster men också era framtida möjligheter, formulerade i ambition och strategi.

Kristin Berg CEO Mestro

INNEHÅLL

Hållbarhetsrapportering är ett stort ämne. Vi har valt att dela in denna guide i **6 avsnitt** – alla på sitt sätt lika viktiga för en progressiv hållbarhetsrapportering.

01 **SID 1. VARFÖR HÅLLBARHET?**
Hur och varför gick hållbarhet från att bara vara ett fint ord till en aktiv strategi inför framtiden?

02 **SID 2-3. RAPPORTENS UTFORMNING**
Hållbarhetsrapporter kan se olika ut men alla bör ha samma centrala innehåll.

03 **SID 4-5. EU TAXONOMIN**
Den 1 januari 2023 trädde nya regler i kraft. Vart kommer vi från, vart är vi på väg och vad betyder det för den moderna hållbarhetsrapporteringen?

04 **SID 6. SCOPE 1-3**
Företags utsläpp delas in i 3 olika kategorier. Här reder vi ut vad som skiljer dessa åt.

05 **SID 7. NYA LAGAR & REGLER**
Ett nytt år innebär nya lagar och riktlinjer att förhålla sig till. Här går vi igenom dessa.

04 **SID 8-9. HÅLLBARHETSLEXIKON**
Hållbarhetsdiskursen är fylld av olika termer och akronym. Här finner du en utförlig ordlista.

VARFÖR HÅLLBARHET?

Med Agenda 2030 har vi tillsammans tagit sikte på en hållbar framtid men vi kommer inte kunna nå dit utan företagens deltagande. För i vårt samhälle har marknaden en viktig roll, en enorm makt och därför också ett stort ansvar.

Agenda 2030 lyfter några av vår tids mest angelägna globala frågor, däribland fattigdom, ojämlikhet, klimatförändringar och miljöförstöring. Det är en omfattande plan för att uppnå hållbar utveckling och förbättra livet för människor över hela världen. De hållbara utvecklingsmålen är viktiga eftersom de utgör en färdplan för regeringar, organisationer och enskilda personer att arbeta tillsammans för att skapa en mer rättvis, jämlik och hållbar framtid för alla människor. Dessutom är de också avgörande för det globala samarbetet, eftersom det är en universell agenda med 17 mål som är sammankopplade och integrerade, och det är en uppmaning till alla länder, fattiga och rika, att vidta åtgärder för att främja välbefinnande och samtidigt skydda planeten.

Ett aktivt hållbarhetsarbete **är en del av samma plan**. Det kan inte bara minska ett bolags risker, det kan också öka lönsamheten. Genom att arbeta utifrån ett hållbarhetsperspektiv blir ett företag inte bara attraktivt i mötet med dagens kunder, det är en investering inför de moraliska och regulatoriska kraven framtiden ställer.

Ett aktivt hållbarhetsarbete innefattar i det långa loppet också ofta lägre kostnader, detta i form av effektiviserad drift och investeringar i den sociala hållbarheten. Ett företag som redan i dag hittar ett sätt att hålla t.ex. energi- och vattenanvändning nere kommer vara bättre rustat inför tillfällen då priset likt idag kraftigt stiger.

Konsumenter blir allt mer medvetna om miljö- och sociala frågor, och efterfrågar produkter och tjänster som är mer hållbara. Ett bolag som redan på förhand positionerat sig som medvetet ur ett hållbarhetsperspektiv kommer därför av naturliga skäl ha en bättre position utifrån ett konkurrensperspektiv.

Så varför hållbarhet? Därför beroende på hur långt framåt ni vågar titta, är **hållbarhet och lönsamhet samma sak**. Lönsamt för planeten, dess invånare och företagen som agerar på en gemensam marknad.

RAPPORTENS UTFORMNING

Den traditionella hållbarhetsrapporten inleds med en introduktion – en berättelse om hur, när och varför ni hållbarhetsrapporterar. I denna introduktion sker ett naturligt avgränsade av innehållet, detta då ni kommer vara tvungna att fatta ett beslut om vad som är det viktigaste i ert hållbarhetsarbete.

Denna inledning följs vanligtvis av tre centrala teman: **strategi/profil, hållbarhetsstyrning och resultatindikatorer**. Dessa tre aspekter av en hållbarhetsrapport presenteras på olika sätt hos olika aktörer men de är alltid närvarande. För att tydliggöra dessa kommer vi nu gå igenom varje steg.

01 STRATEGI / PROFIL

Varför arbetar ni med hållbarhet och vad är er **ambition**? Vilka är era **värderingar** och hur kan dessa synas i ert arbete framåt?

Strategi och profil innefattar ofta en beskrivning av verksamheten i fråga och vilken roll hållbarhet och miljö spelar i denna. Under denna rubrik får läsaren ta del av hur verksamheten är utformad och vilka värderingar som leder arbetet framåt samt vilka höjdpunkter bolaget tittar tillbaka på under året som gått. Givet bolagets verksamhet lyfts även **kunden** in och hur relationen till denna är en del av bolagets strategi framåt.

Vi kan också se att strategi och profil synliggörs genom att bl.a. **publicera en tidslinje** där åtgärder inom hållbarhetsarbetet presenteras på rad. Läsaren kan då se vilka insatser som gjorts hittills, detta för att sedan se hur ambitionerna ser ut framåt.

HÅLLBARHETSSTYRNING 02

På vilket sätt kan ditt bolag **implementera strategierna** som finns på plats? Hur arbetar bolaget praktiskt med att uppnå de mål ni satt upp?

Om strategi och profil handlar om kunskap, ambition och vilja är hållbarhetsstyrning istället sättet man **verkställer sitt arbete**. Utan styrningen är hållbarhet mest ett fint ord, något ni kan tala runt. Här handlar det istället om att synliggöra praktiska dimensioner av arbetet. **Hur ser ansvarsfördelningen ut?** Vem eller vilka leder hållbarhetsarbetet? På vilket sätt övervakas arbetet och hur granskas och utvärderas det? Det är i rapporteringen av hållbarhetsstyrning ni kan ge uttryck att ni tar arbetet på allvar. Det är svårt att förstå något ni inte mäter – så hur mäts ert hållbarhetsarbete?

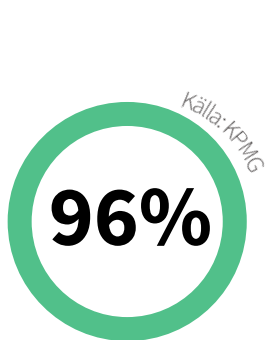
03 RESULTATINDIKATIONER

På andra sidan alla mål och hållbara ambitioner finns ett resultat: **siffrorna**.

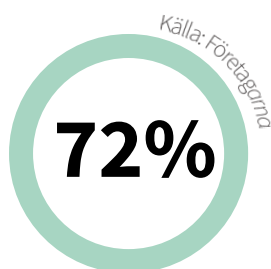
Resultatindikatorerna kan ge uttryck för resultat i förhållande till mål i frågor om t.ex. **energianvändning, utsläpp** och **avfall**. Hur stora är koldioxidutsläppen kopplade till er verksamhets elanvändning? Till era tjänsteresor? Till ert bolags transporter?

Resultatindikatorerna är den mest formella delen av en hållbarhetsrapport, mycket på grund av att den i hög utsträckning är lagstadgad. Det finns med andra ord vissa saker som måste vara med. Vi kommer senare i denna guide gå igenom vad som gäller och vilken standard som kommer forma vilka siffror ni måste redovisa. För beroende på ett bolags storlek finns det ett antal indikatorer som måste vara på plats.

Resultatindikatorerna är av denna anledning närvarande i alla hållbarhetsrapporter. Detta mått eller värde erbjuder läsaren komprimerad information som underlättar jämförande analyser.

av världens 250 största bolag
hållbarhetsrapporterar.

av Sveriges företagare uppger att
de arbetar med **hållbarhet** idag.

av svenska småbolag anser
att **hållbarhetsarbetet är viktigt**

EU TAXONOMIN

Den europeiska taxonomiförordningen fastställer ett antal kriterier, till för att kunna avgöra i vilken utsträckning en ekonomisk verksamhet kan anses vara miljömässigt hållbar inom den Europeiska unionen. Lite övergripande kan man säga att taxonomin vill konkretisera vad som är hållbart och på så sätt främja gröna investeringar som för EU framåt. Taxonomiförordningen klubbades igenom **18 juni 2020** men dess olika delar och när de blir tillämpliga puttades framåt i tiden. Taxonomin är del av **EU:s gröna giv** - ett paket av politiska initiativ med målet att europa ska bli världens första klimatneutrala kontinent.

EU:s taxonomi är med andra ord ett **klassificeringssystem** utformat för att hjälpa investerare och företag att förstå vilken ekonomisk verksamhet som är förenlig med målet om hållbar utveckling enligt unionens definition. Det görs i denna kontext ofta en skillnad på **eligibility** och **alignment**, något vi nu ska reda ut!

Om en verksamhet i en taxonomi-logik är *eligible* eller ej säger ingenting om verksamhetens hållbarhet eller (o)hållbarhet. Att vara eligible är endast en **indikation på att en viss verksamhet bidrar till något av de sex miljömålen i taxonomin** och är därför ekonomiskt stödberättigat då EU vill främja hållbara investeringar. Med alignment avses istället i vilken grad en ekonomisk verksamhet överensstämmer med målet för hållbar utveckling. **1 januari 2022** blev det i Sverige dags för företag att redovisa hur stor andel av deras ekonomiska verksamhet som omfattas av taxonomins två inledande klimatrelaterade miljömål.

Men nu är det dags för nästa steg. Den **1 januari 2023** utökades nämligen regelverket för att innefatta rapportering om hur verksamheten förhåller sig till de resterande punkterna i miljömålen. Tidigare krav har handlat om *eligibility*, d.v.s att företag ska redovisa hur stor del av deras verksamhet som omfattas av kraven. Nu ska bolag även förhålla sig till den nya variabeln *alignment*.

Om *eligibility* är frågan om ni omfattas av kraven kan *alignment* istället beskrivas som ett värde som pekar på **hur mycket ni ligger i linje med ställda krav**.

TAXONOMINS 6 MILJÖMÅL

1. **begränsning av klimatförändringar**
2. **anpassning till klimatförändringar**
3. **hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser**
4. **övergång till en cirkulär ekonomi**
5. **förebyggande och kontroll av föroreningar**
6. **skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem**

Först och främst, alla ekonomiska verksamheter omfattas inte av taxonomin. Detta var en av anledningarna till att *eligibility*-kravet kom först – en analys av huruvida bolaget ens omfattas av kraven. Det ska också nämnas att taxonomin definierar hållbarhet på **individuell ekonomisk verksamhetsnivå**, snarare än på företagsnivå. Detta innebär i praktiken att ett företag i sig kan anses vara icke tillämpliga, men att vissa av deras underliggande verksamheter kan vara det.

En *eligible* ekonomisk verksamhet är en verksamhet som beskrivs och uppfyller de tekniska urvalskriterier som anges i taxonomin. Denna ekonomiska verksamhet är därför också **stödberättigade** enligt taxonomin. Elproduktion från vindkraft är eligible, medan elproduktion från kol inte är det. Taxonomin har en mängd tekniska kriterier för över 170 verksamheter men denna lista utökas löpande när nya rättsakter antas och verksamheter uppdateras. Detta innebär att för att ett företags ekonomiska verksamhet ska ligga i linje med taxonomin, baserat på urvalskriterierna, antingen har en **betydande positiv miljöpåverkan** eller **väsentligt minskar verksamhetens negativa miljöpåverkan**.

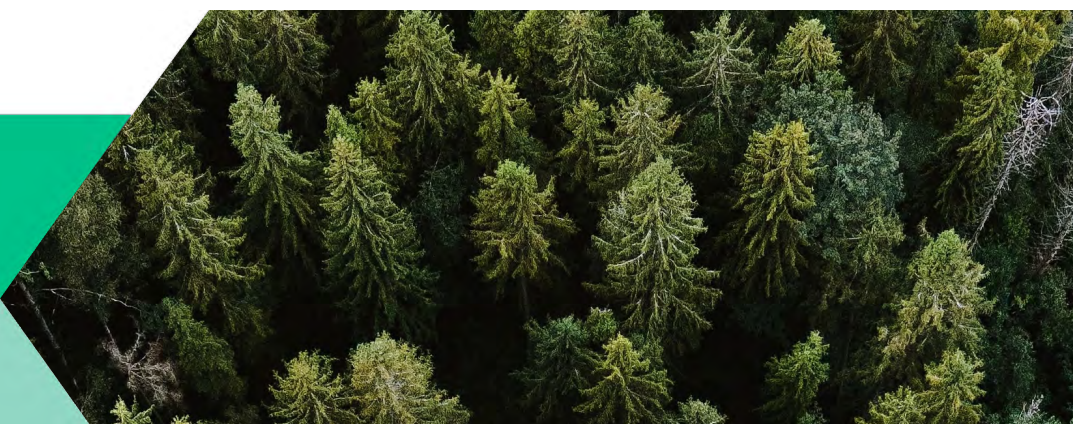
Men verksamheten ska inte heller skada de övriga återstående målen. Taxonomikriterierna bygger på idén att en ekonomisk verksamhet inte bör betraktas som miljömässigt hållbar om den skadar något av miljö- och klimatmålen på den lista som nu i januari trätt i kraft. I taxonomin fastställs kriterier för varje ekonomisk verksamhet för att se till att verksamheten inte skadar något av dessa mål, samtidigt som den ger ett betydande bidrag till ett eller flera av målen.

För att en verksamhet ska betraktas som hållbar ska den också bedrivas i enlighet med OECD:s och FN:s riktlinjer för mänskliga rättigheter och principer i arbetslivet. Detta innebär att alla företag måste visa att de uppfyller normerna för **socialt ansvar, arbetsrättigheter och förfaranden för korruptionsbekämpning**.

Alignment eller anpassning är med andra ord **(1.)** en ekonomisk verksamhet som ger ett väsentligt bidrag till minst ett av klimat- och miljömålen, **(2.)** samtidigt som den inte orsakar någon betydande skada för de återstående målen och **(3.)** uppfyller minimikraven för mänskliga rättigheter och arbetsnormer.

Målet är att genom taxonomiförordningen uppnå **nettonoll koldioxidutsläpp senast 2050** och att **minska alla utsläpp med 50% senast 2030**.

SCOPE 1-3

De tre scope:n är ett sätt att dela upp sina utsläpp på enligt en logik som förtydligar vart ifrån utsläppen kommer ifrån. Beräkningen görs genom att samla in data från olika källor och använda beräkningsverktyg och metoder för att räkna ut utsläppen av växthusgaser. Uppdelningen görs enligt GHG-protokollet (greenhouse gas).

01 Direkta utsläpp

Här rapporteras växthusgasutsläpp som verksamheten har direkt kontroll över. Det gäller exempelvis växthusgasutsläpp från fordon och maskiner som verksamheten äger eller leasingar, om verksamheten har en oljepanna för uppvärmning eller förbränning av kol, bensin och olja i fastigheter som verksamheten äger.

Indirekta utsläpp 02

I detta scope hamnar alla utsläpp som genereras från inköpt energi, alltså förbrukning av el, fjärrvärme och fjärrkyla. Dessa utsläpps ska helst redovisas både location based (dvs vilket el- och/eller fjärrvärmenät man tillhör och då utsläppen från de kraft- och värmeverken) och market based (dvs den elen eller fjärrvärmen som man har köpt genom ursprungsgarantier).

03 Indirekta utsläpp

Här hamnar de växthusgasutsläppen, utöver inköpt energi, som sker utanför verksamhetens gränser. Växthusgasutsläppen i scope 3 brukar delas upp i s.k. uppströms och nedströms växthusgasutsläpp beroende på om de sker före eller efter den egna verksamheten i kedjan. Uppströms aktiviteter kan till exempel vara materialförbrukning, anställdas pendling, affärsresor och produktion av utrustning. Exempel på nedströms aktiviteter är bearbetning, användning och slutbehandling av sålda produkter.

För fastighetssektorn är dessa kategorier prioriterade att rapportera från scope 3 enligt Fastighetsägarna: inköpta varor och tjänster, uthyrda tillgångar och kapitalvaror. Utöver det bör fastighetsägare även rapportera utsläpp från bränsle- och energirelaterade aktiviteter (utöver scope 2), avfallshantering och användning av såld produkt om det är möjligt.

NYA LAGAR & REGLER

Under FNs Agenda 2030 och EUs allt skarpare hållbarhetsmål vrids ambitionen även upp för Svenska lagar relaterade till klimat-, miljö- och hållbarhet.

I Sverige sker det en departementsombildning vid årsskiftet 2022/2023, detta innebär att Näringsdepartementet, Miljödepartementet och Infrastrukturdepartementet omfördelar sina ansvarsområden på två nya departement: **Landsbygds- och infrastrukturdepartementet** **Klimat- och näringslivsdepartementet**.

Från **Klimat- och Näringslivsdepartementet**

- Producenter av engångsplastprodukter ska betala nedskräpningsavgifter
- Ändringar i förordningen om klimatbonusbilar
- Ny förordning om producentansvar för elutrustning samt förpackningar.
- Vissa miljöfarliga verksamheter blir anmälningspliktiga.
- Säkerhet för avfallsverksamheter och straff för att lämna avfall till obehörig.
- Statligt stöd till regionala investeringar kan lämnas av regioner och Tillväxtverket.
- Statligt stöd för att regionalt främja företag kan lämnas av regioner och Tillväxtverket.
- Statlig medfinansiering till Fonden för en rättvis omställning.

Från **Finansdepartementet**

- Förstärkt skattereduktion för installation av solceller.
- Reseavdraget behålls och schablonbeloppen för arbetsresor, tjänsteresor och hemresor förstärks.
- Schablonbeskattning för kemikalieskatt vid viss typ av import.
- Avfallsförbränningskatten avskaffas.
- Tillfälligt sänkt skatt på drivmedel.
- Slopas koldioxidskatt på bränsle i kraftvärme- och värmeverk inom EU Emissions Trading System.

Från **Landsbygds- och Infrastrukturdepartementet**

- Kraven i reduktionsplikten för bensen och diesel kommer inte att höjas 2023.

Utöver svenska lagförändringar sker även förändringar på EU-nivå, närmare bestämt i EU taxonomin. Från och med 2023 ska verksamheten rapportera kring samtliga sex fastställda miljömål. Utöver begränsning och anpassning till klimatförändringar inkluderas även nu vatten och marina resurser, omställning till en cirkulär ekonomi, miljöförstöring och biologisk mångfald.

HÅLLBARHETS- LEXIKON

Hållbarhetsvärlden är fylld av ett oändligt antal termer och akronymer. Vid första anblick kan denna lista uppfattas som övermäktig men tro oss – alla förkortningar är lätta att förstå och fyller på sitt eget sätt en funktion i ert hållbarhetsarbete. I hopp om att ytterligare tillgängliggöra denna lista har vi delat upp listan i vad som gäller på EU-nivå och vad som gäller på en global nivå.

EU STANDARD

CSRD Corporate Sustainability Reporting Directive

Ett direktiv som verifierar att företag rapporterar effekten av verksamhetens miljömässiga och sociala aktiviteter. Direktivet gäller ett stort antal företag som är verksamma på EU:s marknad.

SASB The Sustainability Accounting Standards Board

SASB:s branschspecifika standarder identifierar de hållbarhetsrelaterade risker och möjligheter som påverkar företagets ekonomiska ställning, operativa resultat eller riskprofil mest.

NFRD Non Financial Reporting Directive

Krav på vissa företag att ta fram en hållbarhetsrapport. De som berörs är företag av allmänt intresse som har fler än 500 anställda. Rapporten ska innehålla sådana hållbarhetsuppgifter som behövs för att förstå ett företags resultat, ställning, utveckling och konsekvenserna av dess verksamheter.

ESRS European Sustainability Reporting Standards

Dessa är ett förslag på standarder för obligatorisk hållbarhetsredovisning inom EU. Under sommaren 2023 väntas EU-kommissionen komma med lagförslag kring dessa standarder. Bolagen som omfattas av obligatorisk redovisning, CSRD måste börja rapportera 2025.

PAI Principle Adverse Impact

Omfattar negativ påverkan på hållbar utveckling; hur beslut om investeringar från finansiella aktörer kan eller inte kan leda till negativ påverkan. Det innehåller en lista med obligatoriska mätparametrar som ska rapporteras varje år, såsom utsläpp från Scope 1, 2 och 3 samt koldioxidavtryck.

EED Energy Efficiency Directive

EU-kommissionen direktiv om ett bindande energieffektiviseringsmål på EU-nivå om 9 procent minskad energianvändning till 2030 jämfört med ett referensscenario 2020.

CRREAM Carbon Risk Real Estate Monitor

Ett initiativ finansierat av EU's Horizon 2020, syftar till att reducera koldioxidutsläppen inom byggsektorn. Det resulterade i en modell för fastighetsägare och investerare att bedöma risk och lönsamhet i samband med ombyggnad till mer energieffektiva fastigheter.

SFDR Sustainable Finance Disclosure Regulation

SFDR är en förordning till för att få kapital att flöda till hållbar finansiering. Målet är att öka transparensen kring hållbarhet på finansmarknaden och förhindra greenwashing.

ESG Environmental, Social and Governance

En finansiell branschstandard som används för att mäta hur hållbart ett företag är. Syftet med ESG är att underlätta för investerare att hitta hållbara företag att investera i.

GRI Global Reporting Initiative

En standardiseringsorganisation som arbetar för att hjälpa organisationer med att förstå och rapportera sin inverkan på klimatförändringar, mänskliga rättigheter och korruption. Oberoende och internationellt.

GHG Greenhouse Gas-protocol

Den mest använda standarden för redovisning av koldioxidutsläpp, används av företag och regeringar världen över. Utsläppen delas in i direkta och indirekta utsläpp.

SBT Science Based Targets

Initiativet är ett samarbete mellan **CDP**, **United Nations Global Compact**, **World Resources Institute** och **World Wide Fund for Nature**. Sedan 2015 har över 1 000 företag anslutit sig till initiativet för att sätta vetenskapsbaserade klimatmål.

GRESB Global Real Estate Sustainability Benchmark

En finansiell branschstandard som används för att mäta hur hållbart ett företag är. Syftet med ESG är att underlätta för investerare att hitta hållbara företag att investera i.

DNSH Do No Significant Harm - principen

I taxonomin fastställs sex kriterier för att avgöra hur varje ekonomisk verksamhet väsentligt bidrar till att skydda ekosystemet **utan att underminera något av miljömålen.**

LEED Leadership in Energy and Environmental Design

Ett internationellt miljöcertifieringssystem för byggnader. Certifieringen handlar främst om effektiv resurshantering av exempelvis energi, vatten och byggnadsmaterial.

BREEAM BRE Environmental Assessment Method

BREEAM är ett miljöcertifieringssystem som skapades i Storbritannien under början av 1990-talet av BRE, som ursprungligen var ett statligt institut men som idag ägs via en stiftelse som består av branschaktörer. Den svenska versionen heter **BREEAM-SE**.

CDP Carbon Disclosure Project

Ett globalt informationssystem som hjälper företag, städer, stater och regioner att mäta och hantera sin miljöpåverkan. Fram tills idag har CDP byggt upp det mest omfattande systemet för insamling av självrapporterade miljödata världen över.

Gröna obligationer

Gröna obligationer är obligationer som finansierar eller stödjer projekt som har en positiv miljöpåverkan. Gröna obligationer är ett sätt för investerare att placera sina pengar i projekt som bidrar till att nå de globala hållbarhetsmålen och samtidigt få en finansiell avkastning.

MOT HÅLLBARHETEN,

Vi är väldigt glada över att du tagit dig tiden att läsa denna guide! Hållbarhet är ett stort ämne, ett domän av regler, riktlinjer och möjligheter som under de närmaste åren kommer att utvecklas.

Är du intresserad av att veta mer energiuppföljningens roll i ert hållbarhetsarbete – tveka inte att höra av er till vår fantastiska kundservice.

Vänliga och hållbara hälsningar,
Team Mestro

Skriv till oss hej@mestro.se

Camilla Lindberg

Sustainability Manager

Brinner för hållbarhet och ansvarar för att Mestro ligger i linje med kraven framtiden ställer.

Axel Stenbom

Content Manager

Läser och skriver dagligen artiklar om energi och dess roll i den gröna omställningen.

